

Elisenda Barrera va ser una dels cinc joves que van 'okupar' Can Vies el 1997. Ella era també la protagonista d'un reportatge d'EL TEMPS de 1998 sobre la casa. Setze anys després l'entrevistem i repassem la seva història.

**“Als ‘okupes’,
el temps ens
ha donat la raó”**

JORDI PLAY

Elisenda Barrera va okupar Can Vies el 1997. A la foto, observa l'interior de la casa després de l'enderrocament parcial, fa dues setmanes.

El març del 1998, EL TEMPS publicava un reportatge sobre Can Vies, “La Kasa i els qui la treballen”, on apareixia una jove estudiant d'antropologia que es presentava “amb el nom fals de Maria Ribalta” però accedia a ser fotografiada. Setze anys després ens retrobem per entrevistar-la. Arriba al que anomena la “zona zero” de Can Vies acompanyada de la seva mare i el seu fill Guiu, que acaba de complir un any i dos mesos.

—**Fins quan vau viure a Can Vies?**

—Hi vaig viure des de l'okupació –jo vaig ser una de les persones que van entrar al començament i hi vaig viure tres anys. Tres anys molt intensos, molt enriquidors. Tinc molts bons records però també tinc el record de molt de

sacrifici, de no tenir temps per a res, abduïda pel context d'okupacions arreu dels Països Catalans, però a Barcelona sobretot. Desallotjaments, repressió, detencions, gent que venia a casa perquè ja els havien fet fora i no tenien on dormir, assemblees d'okupes de Barcelona, molta agitació.

—**Estudiàveu antropologia. Vau acabar?**

—Sí, ho vaig deixar just després que fessis el reportatge.

—**Per què?**

—Perquè jo estava fent un màster a Can Vies. Anava a classe i m'era tan llunyana la història de l'antropologia... Pensava: “Però si el meu camp és aquí; si cap treball etnogràfic que pugui llegir pot millorar l'aprenentatge directe que estic fent aquí de debats, de preguntes,

d'enriquiment... I ho vaig deixar. Uns cinc anys més tard ho vaig reprendre i sóc llicenciada en antropologia. Havia fet educació social i després vaig fer antropologia.

—**De què treballeu?**

—D'educadora social. D'antropòloga no he vist mai cap anunci d'oferta de feina.

—**Si us distancieu una mica i us ho mireu amb ulls d'antropòloga, com descriuríeu aquella experiència?**

—Ho recordo, com a joves que érem –molt joves–, com un acte de desobediència, desobediència conscient, desobediència polititzada i com un exercici molt evident de posar sobre la taula un debat i una contradicció sobre el dret a la propietat privada i el dret a l'habitatge. Un debat que ara és ben viu. Si faig

una mirada antropològica, continuaria dient que el temps ens ha donat la raó: que la bombolla immobiliària existia, que l'especulació va existir, que molta gent es va enriquir il·legítimament de la construcció. I la meua lectura, ja sé que és molt personal, és que, en el contingut, n'ha estat hereva –ho és– la PAH (Plataforma d'Afectats per la Hipoteca): continua mantenint que l'habitatge és un dret bàsic, continuen reproduint formes organitzatives i de discurs –com l'assemblearisme, la transversalitat, les accions visibles– i són al debat públic –als mitjans– com ho van ser les *okupacions*. Aquella forma d'organització, que en aquell moment era una mica estranya, allunyada de les formes institucionals s'ha socialitzat: actualment hi ha molts casals i molts ateneus arreu dels Països Catalans que funcionen com podia funcionar una casa *okupada*, de manera assembleària, directa, no representativa. L'*okupació* ha contribuït, ha estat un dels motius, perquè passés tot això. El debat continua vigent i el temps ens ha donat la raó quan dèiem que la gent necessitava un habitatge i hi havia cases buides.

—Heu anat tornant a Can Vies?

—I tant. Els primers anys vaig continuar venint a les assemblees, al Centre Social, etcètera. L'última vegada, fa un any, quan vaig venir a un taller de ball de jotes. Ara he estat a les reunions amb l'Ajuntament per mirar de negociar el futur de Can Vies, com a persona que coneix la casa i la seva història, i a la Plataforma de Suport a Can Vies. Com en cada intent de desallotjament, hi ha hagut molta gent per preparar el possible desallotjament, parlar amb les veïnes, recollir manifestos, etc. Jo he continuat vinculada a Can Vies els 17 anys.

—Us heu comprat un pis?

—No. I ho he fet per ideologia, també. D'aquí vaig anar a viure a casa d'un noi a qui l'hi havien cedit uns familiars. Pagàvem les despeses i prou. Després vaig anar a casa d'una germana meua que tenia un pis buit. Li vaig dir “perquè estigui buit, l'aprofito jo”. Després vaig llogar un pis –però poc, cinc anys– i ara visc a casa del meu company. He intentat evitar-ho. No he volgut comprar perquè és una estafa. Ja sé que hi ha gent que no té més remei, però és una estafa. Els interessos que es queden els bancs és una estafa que clama al cel. Per això dic que el debat és ben vigent.

—El vostre pare, l'historiador Agustí Barrera, ha escrit a *Llibertat.cat* a favor de Can Vies. Us va fer *okupa* perquè a casa vostra hi havia un ambient propici?

—No. Tinc un germà i una germana i cap d'ells està gens vinculat al moviment. I a Can Vies he conegut molta gent que no tenia cap familiar que ho propiciés. El meu pare ha escrit sobre Can Vies perquè quan venia a Barcelona –ell és d'Arenys– de vegades es quedava a dormir a Can Vies i aprecia la gent que hi havia. I la meua mare no s'hi ha quedat mai perquè ja vivia a Barcelona, però ha vingut –i ve– a moltes manifestacions en defensa de Can Vies. Crec que és a l'inrevés: ho han fet perquè jo hi era. Han vingut, ho han conegut i han vist que no és res criminalitzable. T'ho explicava fa 16 anys: Can Vies era ple de rates, brut, no se'n feia cap ús. Vam donar vida a un espai.

—La societat mira els *okupes* d'una altra manera, setze anys després?

—Ha canviat perquè l'*okupació* ha perdut pistonada. No hi ha tantes cases *okupades*. I, en el cas de Can Vies, hem demostrat que en 17 anys no hi ha hagut cap episodi de violència. No n'hi ha hagut. Hem demostrat que, en aquest barri, no hi ha cap espai –ni un– per a la gent jove. L'únic és Can Vies.

—Les Cotxeres de Sants?

—És una cosa molt àmplia, que està molt bé, però no està enfocat a la gent jove. Hi fan tallers de macramé, de io-

ga... Entenc que li pugui interessar a una part de la població –i està molt bé– però no hi ha oferta per a la gent jove. A Can Vies, sí, amb la peculiaritat que, a Can Vies, ho feies teu i això ha empoderat la gent jove: quan entres a Can Vies, tot és responsabilitat i compromís de la gent jove.

—El desallotjament i la reacció que ha provocat ha impactat el barri.

—El desallotjament ha estat un greu error, però l'enderrocament ha estat una provocació, l'espurna que ha encès el foc. Es va veure aixafat un somni, una realitat que funcionava. L'Ajuntament havia dit que es podia parlar, que es podia rehabilitar i que després tornessin a entrar, sota una gestió diferent de l'autogestió. La gent de Can Vies va dir que no. Van desallotjar i, cinc hores després, van enderrocar. Molta voluntat de negociació no tenien. A més diuen que serà zona verda però no és cert: el projecte diu que hi haurà una part de zona verda i, a l'altra, pisos.

—La reacció contra l'enderrocament, segons molts veïns, ha estat massa violenta.

—La violència crida la violència. No només la violència de cremar contenidors. Hi ha la violència econòmica, la institucional. Sense l'enderrocament hauria estat molt diferent. També és cert que el Districte sabia que, si no ho enderrocaven, la gent hi tornaria a entrar. Mort el gos, morta la ràbia. Però la violència porta violència.

—De tota manera ja sabíeu a què jugàveu. Fa setze anys dieu “L'única cosa que ens diferencia de la resta de la gent és que un dia ens despertarà un policia amb un cop de porra”.

—Sí, és veritat. Ho sabíem, aleshores, que això podia passar. Jo no em lamento. Això és un habitatge *okupat*. Per això la gent de Can Vies no vol parlar amb cap ajuntament. No se li va demanar a ningú. I va ser *okupat* perquè es pensava que, davant d'un habitatge on ningú no feia res –i que, a més, era de propietat municipal– la gent tenia la legitimitat per entrar-hi i donar-li un ús social. I ha estat així durant 17 anys. Aleshores pensàvem que ens farien fora al cap de tres mesos. Però Can Vies ha traspuat el moviment *okupa*. I el sistema no ho permet.

MARC VILA

Elisenda Barrera, el 1998. Fotografia publicada en el reportatge d'EL TEMPS sobre Can Vies

Àlex Milian